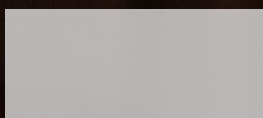

**KOMORNÍ
FILHARMONIE
PARDUBICE**

**KONCERTNÍ
SEZONA
2023/2024**

ROZTANČENÝ KLAVÍR

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Koncert pro klavír a orchestr č. 23 A dur K 488

Allegro

Adagio

Allegro assai

ADAM SKOUMAL

Corsaresca pro klavír a orchestr

———— přestávka ————

WOJCIECH KILAR

Orawa

Notový materiál: Polskie Wydawnictwo Muzyczne

ZOLTÁN KODÁLY

Tance z Marosszéku

Tance z Galanty

Lento

Allegretto moderato

Allegro con moto, grazioso

Allegro

Allegro vivace

Notový materiál: Universal Edition AG Wien

ADAM SKOUMAL KLAVÍR

KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE

DIRIGENT ŁUKASZ BOROWICZ

Pondělí 27. 5. 2024 v 19.00 hodin

Úterý 28. 5. 2024 v 19.00 hodin

Středa 29. 5. 2024 v 19.00 hodin

SUKOVA SÍŇ DOMU HUDBY V PARDUBICÍCH

Hlavní partneři

Název dnešního programu je mnohoznačný: *Roztančený klavír*. Klavíru si užijeme v celé jeho první polovině. Nejprve se zaposloucháme do jednoho z nejpůsobivějších koncertů Wolfganga Amadea Mozarta – č. 23 A dur. Skladatel a interpret v jedné osobě Adam Skoumal uvede svou skladbu *Corsaresca* určenou sólovému klavíru s doprovodem komorního orchestru. Onen přívlastek „roztančený“ však můžeme přisoudit i celé druhé polovině večera. Tu tvoří velmi zdařilé a v celém světě populární kompozice dvou osobitých představitelů hudby 20. století Wojciecha Kilara a Zoltána Kodályho, kteří při svých stylizacích tanců vycházeli z bohatého folklorního zázemí svých vlastí.

Představovat Klavírní koncert A dur K 488 **Wolfganga Amadea Mozarta (1756–1791)** pravidelným návštěvníkům našich koncertů zřejmě není nutné. Mnozí jej považují za jeho nejpobornější dílo. K tomuto superlativu bychom ovšem měli být opatrnější, vždyť stejně tak můžeme hovořit o koncertech d moll K 299 (č. 22) anebo C dur K 467 (č. 21). V každém případě je to však Mozart zcela typický. Obě krajní věty září příznačným jasem a kompozičním mistrovstvím. Jejich hlavní i vedlejší témata jsou přímo ideální ukázkou typické mozartovské invence, s jakou se setkáváme v mnoha dalších a nejen koncertantních dílech. Zvláštní místo v tvorbě tohoto vídeňského klasika zaujímá pomalá druhá věta, která je z hlediska melodického nápadu pro svou dobu zcela unikátní a dodnes slavná. To je ona druhá tvář složitější Mozartovy osobnosti. Úsměv mizí a ocitáme se ve světě melancholie a smutku. Není to ovšem hudba bolestinská – i z ní vyzraňuje neobyčejný citový náboj. Zde už Mozart otevírá nové světy, z nichž dokonce není daleko k Chopinovi. Celá skladba je součástí řady čtrnácti vrcholných Mozartových klavírních koncertů, které vznikly v letech 1782–86. Souběžně s Koncertem A dur vznikala opera Figarova svatba.

Adam Skoumal (1969) je pozoruhodnou a všestrannou hudební osobností. Je znám jako špičkový klavírista, ale také jako úspěšný hudební skladatel zdaleka se neomezuje pouze na tvorbu pro svůj instrument. Jmenujme alespoň z jeho značného množství kompozic jeho houslový koncert, který měl svou úspěšnou světovou premiéru na Pražském jaru před deseti lety se sólistou Romanem Patočkou. K dnešnímu uvedení jeho skladby nám Adam Skoumal sdělil:

Corsaresca pro klavír a orchestr byla napsaná na zakázku italského festivalu klasické hudby v Bentivogliu v roce 2014, kde jsem ji také premiéroval. Tématem festivalu bylo moře a od toho se také odvíjí název skladby. Korzáři (z francouzského „corsaire“) byli najatí námořníci a dobrodruzi, kteří ve službách různých vládců přepadali obchodní lodě nepřátelských zemí. Korzářský patent jim dokonce zaručoval beztestné jednání. Slovo „corsaire“ vychází z latiny a znamená „běh“, odkazující na rychlý pohyb korzářských lodí. Corsaresca byla původně napsaná pro klavír a smyčce, v roce 2023 jsem se však rozhodl dílo revidovat a vznikla v podstatě nová skladba s využitím starších témat a se změněným obsazením, tentokrát rozšířeným o flétnu, klarinetu, fagoty a hory. V úvodu zazní orchestrální introdukce, která navozuje atmosféru dobrodružství a očekávání boje. Následuje meditativní sólová kadence a pomalý úvod, kde se postupně představí dechové nástroje. Hudba postupně přechází do dramatického recitativu, který vyústí do rychlé části v klasické sonátové formě zakončené divokou codou. Charakter díla je spíše pohádkový a styl hudebního jazyka ctí tradiční formu a tonalitu.

Jak již bylo naznačeno, druhá polovina dnešního večera bude zářit tanečním koloritem, ovlivněným původní lidovou tvorbou svého teritoria. Shodou okolností nahlédneme do oblastí folklorním zázemím velmi specifickými, jejichž hudební a taneční zdroje nás – příslušníky „západních folklorních teritorií“ nejednou fascinují svou melodickou i harmonickou neobvyklostí a strhující emocionalitou. Existuje řada skladatelů maďarských, slovenských, rumunských a dalších národností, kteří ze svých bohatých folklorních zázemí velmi úspěšně vycházejí a v neposlední řadě i díky těmto stylizacím se stali všeobecně známými osobnostmi. Z našich sousedů k nim patří mimo jiné **Wojciech Kilar (1932–2013)**. Polsko druhé poloviny 20. století obohatilo avantgardní světovou tvorbu řadou významných komponistů tzv. *Nové hudby* (*Musica nova*), kteří se společně s dalšími současnými světovými skladateli zásadně podíleli na této významné éře novodobého hudebního vývoje. Nezanedbatelný význam zde v tomto směru sehrál dnes už legendární hudební festival *Varšavská jeseň*, jenž se svým významem připojil k takovým špičkovým přehlídkám moderního umění, jako jsou festivaly a kurzy v Donaueschingen či v Darmstadtu. Vedle Witolda Łutoslawskiho a Krzysztofa Pendereckiho

a dalších skladatelů se mezi nimi objevuje i jméno Wojciech Kilar, byť jeho zájmy jsou všestrannější. Podobně jako ostatní i Kilar časem opouští *Novou hudbu* a zásadně mění svou hudební řeč. Do povědomí vstoupil jako autor hudeb k mnoha filmům (více než 140!) a v neposlední řadě i zájmem o folklor, především v oblasti Vysokých Tater a celé Oravy – jak polské, tak i slovenské. Zájemci o folklor dobře vědí, že jedním z nejohebnějších a nejpůsobivějších tamějších tanců je goral. Jednou z mistrovských stylizací tohoto tance je skladba *Orawa* z roku 1986 pro smyčcový orchestr. Nenechme se ovlivnit zdánlivě komorním názvem tohoto díla. I ve smyčcovém aparátu se plně prosadí strhující energický tep, nad nímž se spoustou barevných i melodických nuancí rodí obdivuhodný a kontrastní obraz ohnivého tance, vyvolávajícího díky mistrovské stylizaci stejné pocity, jako goral uprostřed přírody v provedení intuitivních lidových muzikantů. Po relativně nízké dynamice zabouří celý orchestr. Celá skladba probíhá na podkladě ostinačního repetičního stylu. Nad tepem orchestru se ozývají nádherné vstupy. Zvláště působivá jsou kontrastní sóla koncertního mistra a dalších smyčců. V závěru zazní hymnická pasáž završená zvoláním muzikantů (tanečníků) *Hej!*

Zcela jinými intonacemi i stylem završí dnešní večer dvě kompozice, vzájemně odlišné, avšak obě vycházející ze stejného inspiračního zdroje. Jejich autorem je o více než generaci starší **Zoltán Kodály (1882–1967)**. Jeden z nejznámějších maďarských skladatelů se navíc zabýval hudbou z větší šíře. Tzv. *Nová hudba* se ho vůbec nedotkla, vycházel z klasických základů, jež pokračovaly přirozenou cestou v dosavadním hudebním vývoji. Avšak hlavním inspiračním zdrojem se mu stalo folklorní zázemí Maďarska a jeho přílehlých oblastí. Je autorem zajímavé orchestrální tvorby (symfonie, symfonická báseň *Letní večer*, Koncert pro orchestr, Variace na uherskou píseň *Vyletěl vták* a řada dalších titulů). Je rovněž autorem nejznámějšího singspielu *Harry János*, který se stal maďarským národním symbolem, podobně jako u nás *Prodáváná nevěsta*. Kodály ovšem proslul i jako pedagog. Jeho vyučovací metody inspirovaly učitele hudební výchovy po celém světě. Hlásili se k nim i přední čeští pedagogové i skladatelé zabývající se hudební výchovou mládeže (například Petr Eben a Ilja Hurník).

V oblasti folklorních inspirací Kodály navázal jednak na odkaz Bély Bartóka, ale především vycházel ze svých bohatých zdrojů a zkušeností. Nejvýznamnější díla tohoto zaměření jsou obě dnes uváděné skladby. Liší se od sebe oblastmi, z nichž Kodály vycházel (byl rovněž známým a důsledným sběratelem lidových písní a tanců), ale i formou vlastních kompozic. *Tance z Marosszéku* jsou jednou kompozicí charakteru ronda s přísně propojenými odlišnými vnitřními oddíly. *Tance z Galanty* jsou naopak suitou se samostatnými větami, leckde ovšem navzájem propojenými. Marosszék byla oblast v Rumunsku, kterému dnes říkáme Sedmihradsko nebo Transylvánie. *Tance z Marosszéku* jsou známé lidové písně a melodie z této oblasti, které Zoltán Kodály v roce 1927 upravil pro sólový klavír. Až do války bylo v každé vesnici slyšet takové kusy, hrané buď na housle, nebo na pastýřskou flétnu; staří lidé je zpívali. Na popud dirigenta Artura Toscaniniho provedl skladatel brzy nato instrumentaci, jež se od té doby hraje po celém světě. *Tance z Galanty* na *Tance z Marosszéku* navazují. Na jižním Slovensku, tehdy patřícím Maďarsku, prožil Kodály své mládí. I díky svým studiím v Trnavě hudbu tohoto teritoria, na níž měly vliv i cikánské písně a tance, prožil zcela bytostně a jeho vztah k ní byl celoživotní. Vzhledem k tomu, že se jedná o suitu, měl větší možnosti pracovat s různorodým materiálem a my máme tak možnost obdivovat hudební bohatství v celé šíři. Jsme svědky působivé plejády pasáží s melodicky dráždivými invencemi a stejně působivými prostředky zvukovými v podobě sol jednotlivých instrumentů. Sólisté z orchestru se představí hned na začátku. Hlavní téma 1. věty patří klarinetu, ve 3. větě nemůžeme přeslechnout podmanivé sólo hoboje a bezpočet nálad a folklorně laděných pasáží nás čeká během celé této nevšedně působivé skladby.

Bohuslav Vítek

ADAM SKOUMAL

je přední český klavírista a skladatel, známý v Evropě, v USA a v Japonsku. Sólově vystupoval s většinou českých orchestrů (pod taktovkou například Petra Altrichtera, Serge Bauda, Łukasze Borowitze, Jiřího Kouta, Jakuba Hrůši, Leoše Svárovského, Stanislava Vavříňka, Petra Vronského a Andrese Sebastiana Weisera), se Slovenskou filharmonií, s Bamberskými symfoniky vedenými Jonathanem Nottem a s dalšími evropskými orchestry. V minulých letech se Adam Skoumal představil v cyklech České filharmonie, Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK, Pražské komorní filharmonie, Plzeňské filharmonie, Karlovarského symfonického orchestru, na festivalech Pražské jaro, Moravský podzim, Janáčkův máj, Concentus Moraviae, Lipa Musica a podnikl také četná zahraniční vystoupení s orchestrem Národního divadla.

Jako skladatel na sebe Adam Skoumal poprvé upozornil na soutěži Pražského jara 1998, kde získal se svou kompozicí cenu za nejlepší provedení české soudobé skladby. V sezóně 2006 premiéroval svůj 1. klavírní koncert s Pražskou komorní filharmonií a ve stejném roce provedl také svůj 2. klavírní koncert za doprovodu Jihočeské komorní filharmonie. V létě 2008 zazněla ve světové premiéře na festivalu v chorvatském Dubrovniku skladba Adama Skoumala Djinnia pro housle a klavír v podání Shlomo Mintze, který ji také zařadil do programu svého jihoamerického turné a na recitály v Římě a Miláně. České publikum ji slyšelo na festivalu Pražské jaro 2009 a její orchestrální verzi se sólistou Jiřím Vodičkou uvedl v roce 2013 Jiří Bělohlávek v přímém přenosu v České televizi. Další Skoumalova houslová kompozice – Variace na cikánskou melodii – byla vybrána jako povinná soudobá skladba pro houslovou soutěž Concours International de Violon 2009 ve švýcarském Sionu a dále na Mezinárodní houslovou soutěž v Buenos Aires v Argentině 2010. Na rok 2014 si festival Pražské jaro objednal od Adama Skoumala houslový koncert, jehož premiéra zazněla v provedení Romana Patočky, Petera Altrichtera a Symfonického orchestru Českého rozhlasu.

Adam Skoumal studoval na Pražské konzervatoři u profesorky Evy Boguniové a na Akademii múzických umění ve třídách Jana Panenky a Petera Toperczera.

V získávání zkušeností pokračoval na prestižních školách v USA: nejprve obdržel stipendium na Southern Methodist University v Dallasu a o dva roky později na Manhattan School of Music v New Yorku, kde studoval pod vedením Ruth Laredo. Během studií se také zúčastnil řady mezinárodních mistrovských kurzů, např. s Lazarem Bermanem, Andrásem Schiffem, Philippem Entremontem, Eugenem Indjicem a Mariánem Lapšanským.

Získal 1. cenu na Soutěži českých konzervatoří a 2. cenu a titul laureáta na Mezinárodní soutěži Pražského jara 1998. Za provedení 3. klavírního koncertu S. Rachmaninova obdržel na festivalu Mladé pódium 2000 cenu za nejlepší interpretační výkon. Je také laureátem mezinárodních soutěží v Itálii (Pinerolo 1999), v Portugalsku (Porto 1999), v USA (Leschetizky Competition v New Yorku) a byl finalistou mnoha dalších soutěží (v USA např. W. Naumburg Competition, Hilton Head Competition a East & West Artists Competition).

Své bohaté umělecké zkušenosti předává již od roku 2012 studentům Pražské konzervatoře, kde působí jako pedagog klavíru a komorní hry.

Adam Skoumal natočil několik kompaktních disků s díly Schumanna, Dvořáka, Smetany, Rejchy, Janáčka a další nahrávky vlastní Český rozhlas, Česká televize a Radio WQXR v New Yorku. Společnost Arco Diva vydala zatím poslední CD s klavírními koncerty S. Rachmaninova a J. S. Bacha za doprovodu Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK.

S houslistou Milanem Al-Ashhabem úzce spolupracuje již několik let a společně vystupovali na mnoha koncertech doma i v zahraničí. Koncertovali již v New Yorku, ve Vídni a nedávno v komorním cyklu Berlínské filharmonie.

ŁUKASZ BOROWICZ

je umělecký ředitel a šéf Poznaňské filharmonie. Narodil se v roce 1977 ve Varšavě. Studoval u Bogustawa Madeyho na Hudební akademii Fryderyka Chopina ve Varšavě, kde získal doktorát z dirigování pod vedením Antoniho Wita. V letech 2007–2015 byl uměleckým ředitelem Polského rozhlasového orchestru a v letech 2006–2021 byl prvním hostujícím dirigentem Poznaňské filharmonie.

Jako operní dirigent debutoval ve Velkém divadle – Národní opeře ve Varšavě Donem Giovannim Wolfgangem Amadeemem Mozartem a od té doby zde dirigoval více než 190 operních a baletních představení, včetně premiér oper Christopha Willibalda Glucka Orfeus a Eurydika, Svěcení jara Igora Stravinského, Snu noci svatojánské Felixe Mendelssohna-Bartholdyho a Györgye Ligetiho, Romea a Julie Sergeje Prokofjeva a Polský balet. Mezi řadou jeho premiér nacházíme také Rusalku Antonína Dvořáka. Dirigoval koncerty na festivalech v Pesaru a ve Šlesvicku-Holštýnsku. V říjnu 2018 dirigoval v Opéra Bastille Hugenoty Giacoma Meyerbeera a stal se tak prvním polským dirigentem v historii Pařížské opery. V prosinci 2019 dirigoval premiéru opery Stanisława Moniuszka Halka v Divadle na Vídeňce v režii Mariusze Trelińskiego a s Piotrem Beczałą v hlavní roli (polská premiéra této inscenace pod jeho taktovkou se uskutečnila v únoru 2020 v Polské národní opeře ve Varšavě).

V sezoně 23/24 bude Łukasz Borowicz debutovat s Izraelským komorním orchestrem a vrátí se na koncerty a nahrávky do Teatro Real, PKF – Prague Philharmonia, DSO Berlin, L'Opéra Orchestre National Montpellier Occitanie, Baskického národního orchestru a na hlavní polské scény. Dirigoval řadu dalších orchestrů, včetně Izraelské filharmonie, Londýnského filharmonického orchestru, Královského filharmonického orchestru, BBC Skotského symfonického orchestru, BBC National Orchestra of Wales, RIAS Kammerchor a Akademie für Alte Musik, WDR Sinfonieorchester a další přední evropská tělesa včetně zámořských (Los Angeles Philharmonic) a také českých (Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK, PKF – Prague Philharmonia, Janáčkova filharmonie Ostrava).

Diskografie Łukasze Borowicze čítá více než 120 alb. Nahrál všechny houslové koncerty Grażyny Bacewicz (solistka Joanna Kurkiewicz) pro label Chandos. Kompletní symfonické dílo Andrzeje Panufnika s Polským rozhlasovým orchestrem a Konzerthausorchester Berlin pod jeho taktovkou, nahané pro label CPO, bylo oceněno cenou ICMA Special Achievement Award 2015. Album Felikse Nowowiejského Quo Vadis, které nahrál s Poznaňskou filharmonii pro label CPO, získalo cenu ICMA 2018 v kategorii Sborová hudba. Album polské klavírní hudby (Paderewski, Stojowski) nahané s polským orchestrem Sinfonia Iuventus a sólistou Jonathanem Plowrightem získalo ocenění Concerto Choice časopisu BBC Music. Nahrávky Łukasze Borowicze byly čtyřikrát oceněny cenou Diapason d'Or. Łukasz Borowicz vyučuje dirigování na Hudební akademii Krzysztofa Pendereckého v Krakově.

PŘIPRAVUJEME

BRILANTNÍ CELLO

BOHUSLAV MARTINŮ

Serenáda pro komorní orchestr H 199

JOSEPH HAYDN

Koncert pro violoncello a orchestr C dur Hob. VIIb:1

ANTONÍN DVOŘÁK

Česká suita op. 39 D dur B 93

JIŘÍ BÁRTA – VIOLONCELLO
DIRIGENT **STANISLAV VAVŘÍNEK**

Pondělí 17. 6. 2024 v 19.00 hodin

Úterý 18. 6. 2024 v 19.00 hodin

Středa 19. 6. 2024 v 19.00 hodin

SUKOVA SÍŇ DOMU HUDBY V PARDUBICÍCH

ZE ŽIVOTA ORCHESTRU

KOUZELNÝ KLARINET

Abonentní koncerty se nesly ve znamení klarinetu a to v podání jednoho z nejvýraznějších umělců své generace. Irvin Venyš se představil nejen v klasickém repertoáru Mozarta, ale také bravurně zvládl skladbu Babadag pro klarinet a smyčce soudobé skladatelky Sylvie Bodorové. Stejně úspěšně se projevil i dirigent celého večera, Ondřej Vrabec. Oba hosté si tak zaslouženě mohli vychutnat závěrečné ovace.

Foto František Renza

ZE ŽIVOTA ORCHESTRU

CHARLIE CHAPLIN

Třetí pokračování promítání grotesky se tentokrát zaměřilo na krátkometrážní snímky Charlieho Chaplina. Tři humorné příběhy se sociálním podtextem doprovodila hudba Roberta Israela v podání orchestru Komorní filharmonie Pardubice.

Foto František Renza

ZE ŽIVOTA ORCHESTRU

KRTEK A MUZIKA

Duben nám uzavřelo druhé dětské matiné, které tentokrát zapojilo do programu projekci na plátně. Návštěvníci tak mohli sledovat tři díly pohádky o Krtečkovi s živým hudebním doprovodem orchestru i dětí. Pod vedením Marka Ivanoviče posluchači objevovali různorodost využití zvuků ve filmovém průmyslu.

Foto František Renza

OHLÉDNUTÍ ZA HUDEBNÍM JAREM

46. ročník mezinárodního festivalu Pardubické hudební jaro provedl posluchače šestnácti koncerty v Pardubickém kraji. Ani letos nechyběla programů pestrost a návštěvníci si mohli vybírat z široké nabídky hudebních uskupení, sólistů i žánrů. Vedle již tradičních míst, která jsou do festivalu zapojena, publikum mohlo nově obdivovat kouzlo sálu Gočárový galerie v Automatických mlýnech.

Foto František Renza

PŘEDPRODEJ ABONMÁ

Prodej bude probíhat online, případně osobně v Domě hudby v kanceláři předprodeje.

Stávající předplatitelé

27. 5. – 9. 6. 2024

10. 6. – 14. 6. 2024 – změny (pouze osobně)

Předplatné je stávajícím abonentům automaticky rezervováno do 9. 6. 2024. Neobnovená místa budou 10. 6. 2024 uvolněna do prodeje dalším abonentům.

Noví zájemci

17. 6. – 30. 6. 2024

1. 7. – 31. 8. 2024 (pouze online)

Elektronicky zakoupené abonmá

Můžete se prokazovat abonmá v mobilním zařízení, tištěnou papírovou kartou nebo plastovou abonentkou. Ta je k vyzvednutí v kanceláři předprodeje od 2. 9. do 13. 9. 2024.

PRODEJNÍ DOBA KANCELÁŘE*

Pondělí 8:00–12:00 | 12:30–15:00

Úterý 8:00–12:00

Středa 9:00–12:00 | 13:00–17:00

Čtvrtek 8:00–12:00 | 12:30–15:00

Pátek 8:00–12:00

**Ve středu 5. 6. z důvodu školních pořadů bude kancelář otevřena až od 13 hodin.*

NOVINKY 56. SEZONY

- předplatné pořídíte online až do 31. 8. 2024
- se zakoupenou abonentkou můžete od 3. 6. uplatnit slevu 20 % na nákup vstupenek z Mimořádné řady
- nová Komorní adventní řada čtyř koncertů v kostele sv. Bartoloměje do 31. 8. 2024 za výhodnou cenu v balíčku
- cyklus dětských koncertů se přesouvá na sobotu

KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE

Komorní filharmonie Pardubice děkuje za všechny finanční příspěvky Ministerstvu kultury České republiky, Pardubickému kraji, Statutárnímu městu Pardubice a všem partnerům KFP, jakož i soukromým dárcům a mecenášům.

Partneři KFP

GRAND

Mediální partneři KFP

KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE

**DŮM HUDBY
SUKOVA TŘÍDA 1260
530 02 PARDUBICE**

TEL: +420 466 525 471 SEKRETARIÁT
TEL: +420 733 752 842 PŘEDPRODEJ

podatelna@kfpar.cz
www.kfpar.cz

Zřizovatelem Komorní
filharmonie je statutární
město Pardubice.

Koncerty se konají také za finanční podpory
Ministerstva kultury České republiky
a Pardubického kraje.